

STUDENTEN WEEKBLAD

REDACTEUREN:

MEJ. G. TH. VAN OS VAN DELDEN, J. G. KAM, C. G. J. VREEDENBURGH,
W. L. Z. VAN DER VEGTE, B. R. VAN LIDTH DE JEUDE,
M. ELION, C. J. BOUTEN.

ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

17^e Jaargang.

No. 26.

Donderdag

6 Mei '15.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN Jr.
— DELFT. —

Inzendingen te bezorgen vóór Maandag-
middag 4 uur aan het Redactie-adres:
KOORNMARKT 62.

Inhoud

Delftsche Studenten-Bond.

Rede, uitgesproken door den heer B. Peiser, Voorzitter van den D. S. B., ter gelegenheid der Bestuursoverdracht, op Vrijdag 30 April 1915.

Rede, uitgesproken door den heer J. G. Eckenhausen, bij de aanvaarding van het Voorzitterschap van den D. S. B.

Feuilleton.

Het Langzaam Hoopverliezen (Vervolg), door Siwah.

Boekbespreking.

In Oorlogstijd. Augustus en September 1914. Uit het Dagboek van Stijn Streuvels, door M. E.

Ingezonden.

Lied des Feesters, vrij naar J. v. R., door R. v. J.

De gemobiliseerden en de C. C. door W. J. Couvée, met onderschrift van de Redactie.

Manifest van de Nederlandsche Anti-Oorlogsraad.

Jaarverslag van de C. C.

Technische Hoogeschool.

Mededeelingen.

Verantwoording collecte voor het Kon. Nat. Steun-Comité.

Agenda.

Delftsche Studenten-Bond.

REDE

uitgesproken door den heer B. PEISER,
Voorzitter van den Delftschen Studenten-Bond,
ter gelegenheid der Bestuursoverdracht,
op Vrijdag 30 April 1915.

Mijne Heeren mede-bestuurderen, Mijne Heeren, die straks Bestuursleden zult zijn, Leden vanden Delftschen Studenten Bond.

Het is thans de laatste maal, dat ik, krachtens mijn functie, het woord tot U mag richten. Laat mij van deze gelegenheid gebruik maken U in 't kort een overzicht te geven, van hetgeen ons dit afgelopen bestuursjaar bracht. Hiervoor is thans des te meer reden, daar onze Secretaris, ten gevolge der omstandigheden, geen jaarverslag heeft kunnen uitbrengen.

Ruim een jaar geleden aanvaardden wij onze taak, zeer hoopvol gestemd aangaande de toekomst onzer vereeniging. Want de Bond telde ruim honderd en twintig leden, voor 't merendeel vol ijver en toewijding voor onze Bondsidealën, de staat der financiën was rooskleurig, uitgebreide kroegverbeteringsplannen waren ten uitvoer gebracht, in 't kort, onze Bond was een factor van beteekenis in de Delftsche Studentenwereld. Laat ik U slechts wijzen op het feit, dat ter gelegenheid van het Ve Groot-Nederlandsche Studenten Congres, 16 Delvenaren naar de Arteveldestad optrokken en dat van deze 16 Delvenaren er 12 Bondslid waren en gij zult met mij moeten toestemmen, dat ik niet overdrijf.

Op de laatste Bondsvergadering voor de groote vacantie werden de door het Bestuur voorgestelde reglementswijzigingen inzake novitiatstijd met algemeene stemmen aangenomen. Door den loop der omstandigheden waren wij niet in de gelegenheid te constateeren in hoeverre bedoelde

reglementswijzigingen nuttig zijn voor het verkrijgen van een intensieve novitiatstijd, aan het nieuwe Bestuur blijft het voorbehouden, dit uit te maken. Op dezelfde Bondsvergadering werd tevens een nieuwe regeling der Diësviering vastgesteld, maar ook hieromtrent viel dit jaar aan een proefneming niet te denken.

Met het vooruitzicht, in den komenden cursus het aantal leden de honderd en vijftig te zien overschrijden, gingen wij de groote vacantie in, maar helaas: „Es hat nicht sollen sein, es war zu schön gewesen.” Ook van onze vereeniging bleek de mobilisatie ernstige gevolgen te hebben. Circa veertig onzer leden moesten het studentenleven voor onbepaalden tijd vaarwel zeggen, om het vaderland te kunnen dienen.

Dit feit op zich zelf zou al ernstige gevolgen genoeg gehad hebben, waren niet ten overvloede de niet dienstplichtige leden met een groote mate van laksheid en onverschilligheid bedeed. Om slechts een enkel voorbeeld te noemen: van de propaganda-commissie was slechts één lid overgebleven, maar er was geen sprake van, dat anderen nu bereid gevonden zouden worden de taak der propaganda-commissie op zich te nemen. De gevolgen hiervan deden zich geducht gevoelen, gezien het abnormaal kleine aantal nieuwe leden, dat zich in onze gelederen schaarde. Ook gedurende den tijd der verplichte kennismaking was de belangstelling vrijwel nihil.

En nu gaat het niet aan, de schuld hiervan maar bij het Bestuur te willen zoeken, zooals enkelen onder U wel doet, zich zelf aldus alle verantwoordelijkheid van de schouderen schuivende.

Neen, Mijne Heeren, de schuld ligt bij U zelve. Het Bestuur kan de leiding der propaganda in handen nemen, het kan bijeenkomsten en kroegjolen organiseren, maar als dan blijkt, dat er voor dié bijeenkomsten geen belangstelling bestaat, dat propagandisten niet te vinden zijn, ja, dan moet zelfs het meest actieve Bestuur het bijltje er wel bij neerleggen en de zaken hun beloop maar laten. Maar de volle verantwoordelijkheid rust op de leden, niet op het Bestuur.

Als eenige vermeldenswaardige gebeurtenis in de periode voor de Kerstvacantie moge hier vermeld worden het optreden in onze sociëteit van het Leidsche Studenten Cabaret: „Les Chevaliers de la lune.”

Hulde voor hetgeen de leden van genoemd cabaret dien avond gepresteerd hebben. Moge hun voorbeeld voor onze Bondsleden met musicaal en declamatorisch talent een aansporing zijn ook een dergelijke vereeniging op te richten. Goede, voor het doel geschikte krachten hebben wij voldoende, zoodat, indien slechts de zaak met energie aangevat wordt, het succes verzekerd is. De Bond kan alleen weer een nuttige onder-vereeniging rijker worden, die bij kroegjolen als anderszins veel tot verhooging van het amusement zal kunnen bijdragen.

Onze Almanak verscheen dit jaar eerst kort na de Kerstvacantie. Het uitgeven ervan ging met zeer veel moeilijkheden gepaard. Een woord van hulde aan de commissie tot redactie van den Almanak, die er ten slotte in slaagde een keurig boekwerkje het levenslicht te doen aanschouwen, is hier wel op zijn plaats.

Tot slot zij herinnerd aan de inter-academiale biljartwedstrijd Leiden—Delft, waar wij met alle prijzen, zoowel vereenigings- als persoonlijke prijzen, gingen strijken. De bedoeling is, dat deze wedstrijden volgende jaren steeds plaats zullen blijven vinden, waarvoor dan waarschijnlijk door de Unie van Nederlandsche Studentenbonden een wisselprijs uitgelooft zal worden. Moge Delft wederom met succes aan die wedstrijden deelnemen.

Ziet hier, Mijne Heeren, de weinige vermeldenswaardige gebeurtenissen uit het afgelopen bestuursjaar. Een jaar

van bloei mogen wij de achter ons liggende periode zeker niet noemen, eerder een jaar van gedeeltelijke inzinking. Als ik U de vraag stel, wat hiervan de oorzaak wel kan zijn, zal het meerendeel Uwer mij antwoorden: de mobilisatie. Maar aldus tracht Gij de schuld van U af te werpen en haar te doen dragen door den oorlogstoestand, die echter slechts voor een gering gedeelte oorzaak is. Neen, leden van den D.S.B., de hoofdschuld ligt bij Uzelven en eerst als Gij tot het besef van de waarheid gekomen zijt, zal de Bond wederom opbloeien. Treurig is het te moeten constateeren, hoe menig een, die zooveel aan den Bond te danken heeft, die hier aankwam, zonder vrienden, zonder bekenden, en die zonder den Bond nooit student in den waren zin des woords geworden zou zijn. hoe hij thans, nu hij onze vereeniging niet meer noodig heeft, daarmede handelt als met een uitgeknepen citroen. Zeker, hetzij uit sleur, hetzij uit de geringe dosis plichtsbefef die hem nog gebleven is, blijft hij lid en betaalt geregeld zijn contributie, maar verder gaan, volgens hem althans, zijn plichten tegenover den Bond niet. Maar aldus maakt men zich schuldig aan grof egoïsme en ergerlijke ondankbaarheid. Beseffen zij, die aldus handelen, dan niet, al is dan voor hen de Bond misschien een overbodige vereeniging geworden, dat voor komende generatie's hij onmisbaar is, evenals dit voor hen in den aanvang der studietijd het geval was, en dat het aldus niet aangaat te zeggen: „Ik heb van den D.S.B. geprofiteerd, wat er verder mede gebeurd laat mij ijskoud.” Ziet, Mijne Heeren, daarvoor wil ik U waarschuwen, dat is m.i. wel de grondoorzaak van de verslapping in het Bondsleven. Bedenkt toch, wat de D.S.B. voor U geweest is, hoe Uw studentenleven zonder D.S.B. geweest zou zijn en betaal dan den tol der dankbaarheid door op Uw beurt iets van Uw tijd, iets van Uw werkkraft aan onze vereeniging te geven. Dan zullen wij spoedig dezen tijd van slapte te boven zijn en zal opnieuw een tijd van bloei kunnen aanbreken.

Alvorens het presidium aan mijn opvolger over te dragen, rest mij thans nog een woord van dank te uiten aan het adres der heeren v. d. Horst, Everwijn en Mesritz. Slechts korten tijd konden zij hun bestuursfunctie blijven vervullen, maar die tijd was lang genoeg voor mij om te bemerken, dat zij ijverige en plichtsgetrouwe Bestuurders waren. Voor hetgeen zij gedaan hebben gedurende hun korte bestuursperiode mijn hartelijken dank.

ECKENHAUSEN,

Nog enkele oogenblikken en Gij zult uit mijn handen de voorzittershamer ontvangen. Het is mij een bijzonder genoegen hier te mogen constateeren op welke meest aangename wijze wij gedurende onze bestuursperiode hebben samengewerkt. Toen door de mobilisatie wij beiden de eenig overgebleven bestuursleden waren, naamt Ge bereidwillig de taak van secretaris op U, die Ge steeds trouw bent blijven vervullen. Daarom verdient het des te meer waardeering, dat Ge, na afloop van een zeer druk bestuursjaar, wederom bereid gevonden werd een bestuursambt op U te nemen. Moge het U gelukken de Bond wederom in bloei te doen toenemen.

Met het volste vertrouwen draag ik thans het presidium aan U over.

Feuilleton.

Het Langzaam Hoopverliezen.

(Vervolg).

De vele oningevulde dansen uit z'n boekje is hij van plan zich af te zonderen. In een verlaten zaal-hoekje wil hij ongemerkt haar gadeslaan en napeinzen over de voorbije oogenblikken.

Maar als hij dan ziet hoe ze tegen anderen altijd even opgeruimd en vrij is als tegen hem, komt het weer op in hem, als een alles kwellende hartstocht.

Hij voelt ze impulsief en knagend deze liefde en weer voelt hij, dat hij in haar niet vindt wat hij zoekt. Hoogstens is hij wel een sympathie van haar, maar liefde is het niet, kán het niet zijn. Hij voelt dit, maar het waarom ervan begrijpt hij niet. Hij zoekt de reden in zich zelf en tenslotte vindt hij dat hij haar niet waard is in haar nog

REDE

uitgesproken door den Heer J. G. ECKENHAUSEN,
bij de aanvaarding van het Voorzitterschap van den D. S. B.

Mijnheer Peiser,

Eindelijk is dan het oogenblik aangebroken, waarop gij de dubbele taak, die gij bij het begin van het cursusjaar 1914—1915 op U genomen hadt van U af kunt schuiven, om haar in handen te geven aan Uw opvolgers, die nu voor het komende moeten zorgen voor heil en welzijn van den D. S. B.

Eenige minuten geleden slechts nog hebt gij in Uw rede de toestanden gememoreerd, die zich voordeden na het uitbreken van den grooten wereldoorlog, de catastrofe die alle maatschappelijke toestanden ontwricht heeft. Om dus niet in herhalingen te vallen, wil ik het nu niet nog eens hebben over het hoe en waarom ons vorig bestuur tijdelijk uit slechts twee leden bestond, ik wil echter op den voorgrond trachten te halen, wat Gij gedaan hebt voor den D. S. B. welke moeite Gij getrotseerd hebt om onze vereeniging in het rechte pad te houden.

Weinigen vermoeden hoeveel tijd Gij geofferd hebt aan Bondsbelangen. Daarom, Mijnheer Peiser, is het mij een onuitsprekelijk genoegen om als Uw opvolger en pasbenoemd Voorzitter U mijn hartelijken dank te betuigen voor hetgeen Gij gedaan hebt voor den Bond. Menigmaal nog zal ik met genoegen en vreugde terugdenken aan de oogenblikken, waarin Gij, zooveel jaren mijn oudere, mij vriendschappelijk geleid hebt en den weg gewezen hebt, op het doornige pad van bestuurder van den D. S. B.

Bij dezen hamerslag dechargeer ik de heeren v. d. Horst en Everwijn respectievelijk als Secretaris en Penningmeester en installeer in hunne plaats de heeren Mooy en Schermerhorn.

Mooy en Schermerhorn, een kort woord nog, voordat wij gezamenlijk een tijd zullen ingaan van eendrachtig samenwerken en eendrachtig leiden van den D. S. B. Zoo heel lang kennen wij elkaar niet, hoe zou dat ook anders kunnen, veel gelegenheid hebben wij tot dusverre nog niet gehad om elkander te ontmoeten en elkander te leeren waardeeren. Niettegenstaande dit alles echter, weet ik zeker, dat de samenwerking noodig en wenschelijk voor den goeden gang der zaken altijd aanwezig zal zijn en mogen misschien onze opvattingen op sommige punten niet met elkaar strooken, dan zal toch hoop ik altijd datgene uit de wrijving onzer gedachten ontspruiten, dat goed en heilzaam zal zijn voor onze corporatie.

Mijne Heeren leden van den Delftschen Studenten-Bond.

Na deze kleine plechtigheden van hamerslag, lint omhangen en officieele toespraken kom ik aan het laatste gedeelte van mijn betoog, hetwelk ik tot U allen wil richten.

Het is nu zoo langzamerhand in onze Studenten-Maatschappij de gewoonte geworden, dat bij een bestuurswisseling de aftredende Voorzitter een toespraak houdt tot de verzamelde leden en een korte terugblik slaat op het afgelopen jaar gedurende hetwelk hij het voorrecht heeft gehad om aan het hoofd van de vereeniging te staan. Het aftredende

kind zijn. En weer leeft in hem het besluit nooit zijn liefde toonen te laten en zal hij trachten enkel zich voor te doen als een vriend.

Maar dan weer, die oogenblikken, dat hij met haar danst en iedere keer opnieuw haar sympathie meende te ontdekken maar tevens, dat het niet meer is dan dat.

Na lang nog, dit schommelen in z'n binnenste wordt tenslotte het souper aangekondigd.

Het bijzijn van anderen brengt hem weer z'n drukkende verlegenheidsgevoel. Om hem heen niets dan vroolijke, onbevungen luidruchtig schertsende mensen. Soms doet hij pogingen, ook zoo te zijn, maar geeft dan een onspontane uiting van woorden, welke hij anders bedoelt dan hij ze uitspreekt. Maar ook zij zegt weinig uit zich zelf en zit zwijgend voor zich uit te staren, naar haar overbuurman, die geestig als altijd, het kringetje vermaakt met zijn pittige flauwiteiten.

Als de traditioneele Bertha komt, het zwarte kopje even trotsch dragend als was ze in Delft bij de „Varsity” slaagt hij met heel veel moeite erin dat zij een bloem van hem aanneemt, maar het idee dat ze dit alleen uit medelijden voor hem doet, drukt hem zeer. Haar staren werkt aan-

bestuur zit dan nog met zelfbewuste gezichten en glimlach op het gelaat met het zeker weten, dat het binnenkort voor hen afgelopen zal zijn, achter de groene tafel. Het aanstaande, nieuwe bestuur echter zit nog een weinig terzijde: angstig blikkend naar de vergadering, zich ongemakkelijk en onrustig gevoelend daar op de helft tusschen het volk, het eeuwig kritiseerende monster en de zelfbewuste gestalten op den Olympus. Zij zitten daar nog met hun idealen van hervorming, zij hebben nog hun Bondsidealen, zij zien nog visioenen van samenwerkende Bonden en Unitates, zij zien groote congressen in de toekomst, tot, plots de hamer valt. Nu zijn zij ingetreden in hunne functie, het galalint met insigne versiert hun borst en op hun beurt troonen ze als leiders der vereeniging achter de groene tafel. Op hun beurt zullen ze nu de aanvallen te verduren hebben, allen zonder uitzondering, doch gerust nu, en sterk staan ze in hun willen om den D. S. B. vooruit te brengen, sterk in hun idealen, niet weg te praten of omver te werpen door vinnige disputen uit de vergadering.

Mijne Heeren gewoonte is het ook, dat dit nieuwe bestuur zijn programma ontvouwt, meestal beginnende met één of meer reglements-wijzigingen. Dit jaar echter zal er van een programma niet veel overblijven, of beter gezegd, de gedragslijn door het oude bestuur na de groote vakantie gevolgd zal in groote trekken bestendig blijven. Als gunstige uitzondering op vorige jaren, blijven ook de reglementswijzigingen achterwege. Hiervoor heeft het oude bestuur nog net bijtijds gezorgd, door zich met een krachtige daad uit te laten.

Alvorens te eindigen, wil ik het nog over één kwestie hebben, n.l. de Propaganda. Aan het begin van dit studiejaar is het aantal novieten 16 geweest. Is dit veel! Neen, Mijne Heeren, gij zult moeten toegeven dat dit weinig is. Veel met betrekking tot de slechte tijden? Nogmaals neen, Mijne Heeren. Het aantal nieuw-ingeschrevenen van dit jaar en dat van het vorige jaar ontlopen elkaar niet veel. De verhouding althans is niet die van 16 : 50.

Waarom dit te wijten is? Aan de Propaganda? Mijne Heeren eenigszins wel. Mijn afgetreden collega heeft U reeds Uwe laksheid van vorig jaar verweten. Ik wil dit nu niet nogmaals doen; ik wil mijn nieuwe bestuurstijd niet beginnen met boetpredicaties en philippica's. Mijne Heeren, ik wil kort zijn. De toestand zooals ze nu is moet in zooverre bestendig blijven dat zuinigheid nog steeds betracht moet worden, *maar* ik wil de leden opwekken, om wanneer het nieuwe studiejaar daar is, eendrachtig mede te werken met propaganda-commissie en bestuur tot heil en zegen van den D. S. B.

Ik heb gezegd.

Boekbespreking.

IN OORLOGSTIJD. Augustus en September 1914.

Uit het Dagboek van STIJN STREUVELS.

L. J. VEEN, Uitgever, Amsterdam.

Een dagboek van den oorlog heeft Stijn Streuvels geschreven. Daar mogen we hem dankbaar voor zijn. Geen opgeblazen oorlogsverhalen, zooals we die zeer waarschijnlijk nog wel in grooten getale te slikken zullen krijgen. Slechts dood-nuchter, eenvoudig en daarom juist zoo aantrekkelijk beschrijft hij ons wat hij heeft gezien en meegemaakt. Niet één zinnetje zou gemist kunnen worden.

stekelijk, en zijn gedachten, hoewel steeds bij haar, zijn ver weg van het tegenwoordige.

Soms schrikt hij weer bij, als hij merkt dat hij onbewust zijn arm op haar stoelleuning heeft gelegd als wilde hij zacht haar liefkoozen gaan. Ongemerkt trekt hij hem dan weer terug en tracht te bespeuren of zij er iets van gemerkt heeft.

Het lijkt van niet, maar zeker is hij er toch niet van en even later doet hij weer verder.

Het duurt wel lang, het souper, maar ten laatste is ook dat voorbij en nadert het einde van het samenzijn met onverbidde haast.

Maar er wacht hem nog een kwelling, die nog lang na zal werken in z'n wanhopig hart.

Voor één van z'n conventie-dansen moet hij zwaar boeten, z'n dame maakt vrij onzacht toespelingen op iets wat vroeger met hem gebeurde, iets waar hijzelf een minder mooie rol in speelde, wat hem juist nu dubbel drukte, hoewel hij het al half vergeten was.

En weldra gaat het bruisen in z'n gedachten, ze wervelen door elkaar en weten niet, zich te ordenen.

Zou zij ervan weten, misschien niet, maar meisjes zijn zoo weinig betrouwbaar in hun geheimen.

Hetgeen hier volgt — aldus Streuvels in de inleiding — is het eenvoudig relaas van 't geen ik dag na dag, levende-versch heb opgeschreven, al naarmate het gebeurde in mijn onmiddellijke omgeving. De tijden waren zoo rijk aan ondervindingen van allen aard, dat ik het wel de moeite waard achtte de dingen bij te houden voor-me zelf eerst en ook voor mijn medemenschen. De loop van het gewone leven met zijn ijdele, ingewikkelde vormen, werd ineens stop gezet en we stonden alleen voor de elementaire innerlijkheid: leven of niet leven!

Hoe dat gevoel zich uitte bij de menschen in mijne omgeving en bij mij zelf ook, wilde ik in eenvoudigen vorm uitbeelden en weergeven, gelijk het zich voordeed.

Zonder de minste pretentie heeft hij dat gedaan, en hij heeft bewezen te staan boven al zijn medemenschen, boven hun partijzucht, boven hun haat en boven hun liefde.

Met de volgende verantwoording begint S. zijn werk:

Hierin heb ik, voor mezelf vooral, met alle nauwkeurigheid en onbevangen als een middeleeuwsche kroniekschrijver die, in gedwongen werkeloosheid zijn tijd wil benuttigen, de feiten aangeteekend die ik in mijne omgeving heb zien gebeuren. 't Geen ik heb van hooren-zeggen, staat dan ook als zulkdanig vermeld.

Het was mij ten andere niet zoozeer om de feiten te doen, wel veelmeer om de stemming die de feiten bij mij, bij mijne kennissen en over de heele streek — ook over het uitzicht van het landschap om mij heen, uitwerkten en teweegbrachten. —

Jammer is het echter, dat S. niet gevoeld heeft, dat in een tijd vol ellende en rampen, van afbraak en verwoesting van felle hartstochten en hevige gemoedsbeweging een werk als het zijne niet op zijn plaats is. Daarvoor zijn de menschen te veel opgezweept door persoonlijk leed, te veel onder den indruk van het groote gebeuren. De oorlogvoerenden worden te veel beheerscht door het pro of contra. Maar er is meer en dit zullen velen Stijn Streuvels wellicht niet zoo snel vergeven. Dat zijn de voorvallen die zijn landgenooten niet aangenaam zijn. Kalm en bezadigd vertelt hij ook van hen minder mooie dingen. Deze reeds te publiceeren vóór de oorlog is afgelopen getuigt niet van al te groote fijngevoeligheid, nu de menschen eenmaal nog zijn zooals ze zijn.

Pas wanneer alles daar ginds tot rust is gekomen, wanneer iedereen kalm over het gebeurde zal kunnen denken, dan eerst zal Streuvels' boek beter gewaardeerd worden. Indien later echter blijkt, dat hier een werkelijk absoluut onpartijdige aan het woord is geweest, dan zal men toch eerbied moeten hebben voor iemand die te midden van den felsten partijstrijd, van de grootste opwindung, ondanks alles zichzelf is gebleven en kalm aanschouwend heeft geoordeeld. Dat de grieven van zijn landgenooten hierdoor niet verdwijnen is duidelijk. Mijns inziens zullen die in hoofdzaak voortkomen uit het tijdstip van uitgave. De aandachtige lezer zal bemerken dat van beide partijen zoowel het goede als het slechte wordt aangetoond. Het geven van eenige citaten, hoe aanlokkelijk ook, heeft op 't oogenblik het nadeel dat ze wellicht te eenzijdig zullen zijn. Ik hoop dat de lezer hieruit geen verkeerde gevolgtrekkingen zal maken.

3 Augustus. Ultimatum en oorlogsverklaring komen als bliksem en donderslag. In Kortrijk heerscht de algemeene verslagenheid; onrust bij de kooplieden. Veel volk op de markt, hevige gesprekken; de beurs is gesloten. Algemeene verontwaardiging over 't brutale optreden van Duitschland. In Kortrijk is alleman franschgezind en de flaminganten worden verdacht van pangermanisme. „Ziet ge 't nu!”

En zou soms daarin haar niet-toenaderen te zoeken zijn.

Eerst tracht hij ruw deze gedachten van zich af te zetten maar telkens weer doemt het voor hem op als een geest in den nacht en hoe langer hoe meer beseft hij, dat juist dat het was, wat hem altijd van haar verwijderd zou houden. Brandend zelfverwijt komt over hem en traag kruipen de laatste oogenblikken voorbij. Nog een paar dansen, doch nu zonder het eerst gevoelde geluk, maar met het treurige weten van niet gewild te zijn en toen was alles uit.

En met het uitdoen der zaal-lichten doofde in hem het laatste sprankje hoop.

Maar toch was z'n liefde niet geschokt, want hoop was hem bijgebleven en sterk en geduldig zou hij afwachten de tijd dat haar weten zich dieper over hem zou uiten al stonden hem misschien nog vele en lange teleurstellingen te wachten.

En langzaam, de lange soldatenjas los om z'n schouders, stapte hij uiterlijk kalm het hek van het verlaten gebouw uit, zooals hij gekomen was.

SIWAH.

roept men van alle kanten. Enkelen trachten nog hun meening te verrechtvaardigen, krijgen echter geen gehoor. De eerste paniek ontstaat voor de financiën; de banken worden bestormd en elk wil zijn geld terug krijgen. Men praat, iedereen heeft zijn eigen meening en komt er voor uit met diepzinnige beschouwingen. Een felle regenvlaag jaagt de menigte uiteen en de gesprekken worden voortgezet in den trein.

24 Augustus (fragment). Ik ben de dingen nog aan 't bemijmeren als mijne aandacht gewekt wordt door eenige menschen die ginder ver, den berg te Tieghem beneden komen gestormd. Even gauw komen er nog andere, langs alle wegen en wegeltjes, die den berg neerloozen, uit de richting van Avelghem en Waermaerde, die ook vluchten, voorbij, in westelijke richting. Er moet ginder iets gaande zijn. Op de velden zie ik de landlieden aan 't werk, die in der haast een woord vernemen van de vluchtelingen, hun gereedschap neerwerpen en ook aan 't loopen gaan. Er moet voorzeker iets gebeurd zijn! Ik kom buiten en roep op een meisje die ook het werk heeft laten steken en naar huis loopt. Zonder in te houden schreeuwt ze zoo hard als 't maar kan: „Al de mannen van 18 tot 50 jaar worden opgepakt en moeten mée gaan vechten met de Duitschers!” Mijn eerste gevoel is om hartelijk te lachen; wie mag er die formidabele klucht uitgevonden hebben?! Ik keer weer bij mijn venster en zie: de boevers laten paarden en ploeg in den brand en loopen barvoets over stukken en velden, 't land af! Altijd nieuwe vluchtelingen komen uit de zelfde richting en verdwijnen westwaarts. Ik spoed mij naar 't dorp om er meer van te vernemen. — enz.

3 September (fragment). Terwijl we buiten zitten aan een café op de markt, gaat een Duitsche officier voorbij — opgeblazen in zijn bleekblauw pakje, met een dikken spekhals, gepommadeerd, kijkt hij op door zijn monocle als de misprijzende verwaandheid zelf; hij draagt zijn sabel alsof 't eene paascheers was en stapt met eene aanmatiging alsof hij over de markt liep in eene Duitsche stad. Ik begrijp goed dat zulk een figuur, bij een Franschman b.v. een diepen haat verwekt en er menschen zijn die lust gevoelen zoo iemand omver te blazen. Dien mond met overgeplooide krullippen vergeet ik niet gauw — enz.

4 September (fragment). Dat de jongens hun ouders zelf moed willen geven, is bijzonder welkom en ik hoor nog het meisje de boodschap van haar broer afgeven, met iets in de stem waaruit de overtuiging van het gevoel weerklonk: zeg maar dat ze aan hen zelf denken! We zijn hier beter dan thuis! We moeten veel marcheeren en we schieten op den Duitsch dat 't plezier is!

Ik zit me te bedenken in welke geestesgesteltenis we die jongens hier eens zullen terugzien? Zij die voorhands al niet te beschaafd waren of teergevoelig en die daar nu hun lusten mogen vieren en schieten op den Duitsch dat 't plezier is! — die 't wilde veldleven hebben meegemaakt en gelegen als vee, maanden lang... wat zal er van hun menschelijke beschaving — gelijk zij hier op een landsch dorp verstaan wordt — nog terecht komen? — enz.

10 September (fragment). Ik sta met eenige geburen op de plaats het geval te bepraten, als er al met eens, heel in de nabijheid kanonschoten opgaan. Wij naderen om van op de hoogte uit te zien van waar het komt, maar nu begint er opeens een vreemd en akelig gerucht — iets als het afloopen van een wekker en het knarsen van tandwielen: rekke-tekke-tekke-tekke-tek! Daarbij een gesis als van ziedend water dat overloopt. En nu wordt de lucht doorkruist met kringstrepn die een langgerekt, zingende zjimm... laten hooren, waarop telkens de knal volgt eener geweldige ontploffing! Wij zitten er rondom in en al die geruchten dooreen verdwazen een oogenblik den geest. Ik kijk om mij heen en sta alleen, al de anderen zijn naar huis gevlucht. 't Is ook wel het beste wat men doen kan. Het geschut staat opgesteld langs de Schelde, van Oost tot Zuid, over heel de benedenlijn van den Kluisberg en van daaruit beschiet men onze streek! Dát is het eerste wat men zich voorstelt en in aansluiting met 't geen gister en te morgen, te Deerlijk gebeurd is, hoogstwaarschijnlijk voorkomt! Iets ernstigs dús en men denkt aan het vergaan der wereld. De slagen zijn evenwel niet geweldig en dreunen niet buitenmate, uitgenomen deze van 't middenpunt! Zij geven een matsch, rond floep-geluid als van reusachtige flesschen champagne die men zou outkurken, gevolgd door een helderen galm die heel de vallei vervult. 't Geen echter in de lucht gebeurt is verschrikkelijk. Overal gaan weklachten en angstgeroep; nevens mij in de boomen hoor ik een reuzeling in de blaren als van een hagelvlaag en zwarte dingen zie ik neervallen. Nu is 't tijd. Ik kom thuis en word zoo gauw, door mijn vrouw in den kelder gesleurd waar ik de kinders vind... over van blijdschap staan

dansen en uitgelaten omdat ze 't prettig vinden zoo ineens in den kelder te moeten. — enz.

Telkens weer in dit dagboek wordt men getroffen door den grooten eenvoud, de treffende beschrijvingen, de prachtige stemmingsweergave. Hij die het niet leest om zijn partijzucht te versterken zal het bewonderen. Het staat te hoog om gebruikt te worden als feitenmateriaal in handen van hen, die er slechts pro of contra in zien. Daarom is het zoo jammer dat het reeds nu is verschenen.

M. E.

Ingezonden.

Mij bereikte de volgende parodie op mijn „Lied des Zwervers” in het vorig S.W. Zij is te mooi, dan dat ik ze den S. W.-lezers zou willen onthouden.

J. v. R.

Lied des Feesters.

Vrij naar J. v. R.

Allen gij, die komt met schulden!
Klok, die 'k lange reeds beleende!
Crediteuren! Hoeveel gulden?
Was 't om u, dat moeder weende?

Allen gij, die mij komt manen,
Beren van het jaar-verleden!
Weet, dat 'k d' ouwe heer in tranen
Om meer pegels heb gebeden. —

Wie een feester is geboren,
Heeft een rijk en moeizaam leven.
Alles kan hem toebehooren,
Wijl hij alles zich wil geven.

Máár, wie feester is geboren,
Snurkt des dáágs verheugd in wachten,
Op het drankgebruik der nachten,
Op 't gejuich der vriendenkoren.

Want, wie feester is geboren,
Zwerft door lichte Phoenix'zalen,
En is bij het morgendralen,
Géénszins nuchter, als te voren.

En bij hem bevriende menschen,
Laat hij pro-memorie achter,
Geuren, die den dagverachter,
Naar een nieuw vol-glas doen wenschen.

Allen gij, die komt met schulden!
Klok, die 'k lange reeds beleende!
Crediteuren! Hoeveel gulden?!
Was 't om u, dat moeder weende?

Allen gij, die mij komt manen,
Beren van het jaar-verleden!
Weet, dat 'k d' ouwe heer met tranen
Om meer pegels heb gebeden. —

R. v. J.

De gemobiliseerden en de C. C.

oudenbosch, 2 Mei 1915.

Zeër geachte Redactie!

't Zij me vergund, naar aanleiding van het verslag van de Besturenvergadering van 26 April l.l. enige opmerkingen te maken, daar mij (en ongetwijfeld velen met mij) de aangeroerde kwestie van 'n eventuele overplaatsing van gemobiliseerde studenten aan de T. H. naar Delft zeer ter harte gaat, en ik meen te bemerken, dat er aangaande de wens en belangen van ons, gemobiliseerde Delftse studenten, door sommige bestuurs- en commissie-leden eigenaardige denkbeelden worden gehuldigd.

Nadat prof. Böeseken aan het Bestuur van het T. G. had meegedeeld, dat een verzoek van de studenten zelf misschien meer kans van slagen zou hebben dan 't zijne, en het T. G. *natuurlijk* de zaak in handen van de C. C. had gegeven,

(Zie vervolg Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 6 MEI 1915. No. 26.

had deze laatste (volgens de heer De Veer) vier maanden nodig om aan het T. G.-bestuur te kennen te geven, dat de C. C. „in deze geen actie wenschte te voeren”! Vier maanden — en dan nog niet inzien, dat de zaak zéér zeker ressorteert onder de werkzaamheden van de C. C.! — De voorzitter vond, dat deze werking de eer van de C. C. te na kwam en konstateerde, dat de T. G.-afgevaardigde, ofschoon aanwezig bij het nemen van het besluit, zijn mond niet heeft geopend om te vertellen, wat prof. B. had te hopen gegeven. Ik ben er zelf niet bij geweest, maar één ding moet mij van 't hart: n.l. dat er in 't vorig jaar heel wat beter voeling was tussen de C. C. en de vakverenigingen, dan blijkbaar nu. Ziet, afgevaardigden, dat is juist het voornaamste van uw plicht: al wat in uw eigen vereniging voorvalt en het algemeen belang (e. g. het belang van méér dan één vakvereniging) raakt, te bespreken op die bovenkamer van de I. I. En al ziet die kamer er ook wat ongezellig uit, de besprekingen werken veel meer uit, dan dat zij gehouden worden op de gezelliger kast, of de kroeg, met anderen, die geen lid zijn van een commissie. Houdt voeling, dóór de C. C., met alle andere aangesloten studenten!

Na deze ontboezeming ga ik voort. Waarom zou 'n *aktie* verkeerd zijn? Zeker, ons land *beleeft* moeilijke tijden, en de regering *heeft* een zware taak. Waarom echter, waarde heer Pigeaud, zou 't U 'n *protest* lijken tegen 't regeringsbeleid, en waarom, meneer Weyland, is 't „meer dan verregaand egoïstisch” die overplaatsing te wensen? Als 't kon, *zonder bezwaar* voor de landsverdediging en *zonder onnoemelijk veel* militair-administratieve besommeringen? Vergeet niet, dat *ons* onderwijs niet 't enige zou zijn, waarvoor het legerbestuur dan iets (veel) zou doen; want wat doet het „Centraal Comité tot Ontwikkeling en Ontspanning der gemobiliseerde Troepen” met zijn vertegenwoordiging in verschillende kantonnementen niet aan herhalingsonderwijs in wiskunde, talen, teken- en landbouwwakken, en aan opleidingen, b.v. voor 'n politie-diploma!! En die duizenden „die er veel slechter aan toe zijn, die van hun gezin en hun werk af zijn, die finantieel achteruit gaan, misschien in vele gevallen te niet gaan” hoe stellen zij deze arbeid op prijs? Hoe belonen zij de opofferingen van de leraren, die, hun vrije tijd met liefde gevende, na drie, vier lesuren het grootste deel van hun gehoor uit 't eerste uur niet meer terug zien, zodat de lessen, uitgezonderd zéér enkele, uit gebrek aan belangstelling worden gestaakt? Er worden gemobiliseerde leraren tijdelijk elders gedetacheerd, teneinde dáár de miliciens tot nut te zijn. En zou dan het legerbestuur, als er geen bezwaren waren, *ons niet* ter wille zijn; misschien (evenals gij, heer Weyland) abusievelijk menende, dat het van „verreweg de meesten” alleen is een kwestie van tijd en niet van geld? — Een „zoo groote” bevoordeling zou de overplaatsing dus *niet* zijn!

En „van een zoo kleine groep gemobiliseerden”? Let hier op het verschil in kwaliteit en kwantiteit! De T. H. levert toch asjeblijf nog steeds de officieren der techniek, niet de soldaten, om 'n uitdrukking van prof. Valckenier Kips te gebruiken. Waarmee ik wil zeggen, dat het legerbestuur zeker evengoed één student ter wille kan zijn met overplaatsing (geen verlof) als honderd landbouwers met landbouwverloven! — De heer W. noemt het woord „egoïstisch”; zeker, maar ons egoïsme is niets misdadigs; van hen, die zo gelukkig zijn, nu in Delft te kunnen studeren (waarvan slechts zéér enkelen onder de wapenen tevens) zou het *altruïsties* geweest zijn, zich voor hun minder bevoorrechte kollega's in deze nuttig te maken. Prof. B. zal het dan ook wel eigenaardig gevonden hebben, dat de C. C. deze uiterst belangrijke kwestie niet wilde (? durfde?) aanpakken, — tenzij aan Z. H. G. alreeds van hogerhand te kennen was gegeven, dat de kans van slagen gering was, wat ik me zou kunnen voorstellen om de redenen, die ik hieronder zal aanduiden. Wij mogen daarom verwachten van de C. C. omtrent dit laatste zo volledig mogelijke gegevens te verzamelen. — Juist, meneer De Veer, wat zullen de gemobiliseerden zeggen, wanneer ze weer in Delft terug zijn, en horen, dat de C. C. *niets* voor hun zaak heeft gedaan. (Ziet U, lezers, hier spreekt het geweten van de C. C., onbewust, door de mond van de heer De Veer). De C. C., in ernst tot zich inkerende, en in eigen boezem tastende, kan zich dan *niet* verantwoord gevoelen, en U, meneer Weyland, zult zich met de *door U* genoemde bezwaren niet bij de landsverdedigers kunnen schoonwassen. 't Is goed, dat U ze nu al uitspreekt; als wij dan, na over 'n paar

jaar gedemobiliseerd te zijn, weer in Delft terugkeren, behoef ik geen al te verwonderd gezicht te zetten.

Meneer Posthumus Meyjes vindt in het feit, dat van ons, gemobiliseerden, geen verzoek bij de C. C. is ingekomen, aanleiding tot het vermoeden, dat tussenkomst van de C. C. ons niet allen aangenaam zou zijn. O sancta simplicitas!! Denkt U dan werkelijk, dat wij, al doen we met opgewektheid en berusting onze plicht te velde, ook niet liever in dat veelgesmade stadje-met-de-scheve-toren zaten te werken, naast U, die nu eenmaal vrijgeloot zijt of zo gelukkig (???) waart... afgekeurd te worden? Denkt U dan niet, dat wij proberen, óók door te werken, — al is dat aan de meeste Delftenaars, die ik tot nog toe sprak, geheel of tendele mislukt? — Bovendien: wij zitten verspreid over de onderdelen, en kennen maar weinig veldlegeradressen van lotgenoten, en vinden, blijkbaar ten onrechte, dat de C. C. 't ook zonder ons verzoek had kunnen doen. C. C. = „Centrale Commissie ter behartiging van de studiebelangen der (dus: van alle) ingeschrevenen aan de T. H. te Delft”. Ik druk op „Centraal”, want nu hebben wij aan centralisatie *nog* meer behoefte, dan wanneer we in Delft zijn.

De aangenomen motie beweert, dat de Besturenvergadering van oordeel was, dat 't voeren van de aktie afstuit op de bezwaren, in 't verslag genoemd. Het spijt mij, dat me de woorden van de heer Dunné niet hebben bereikt, maar ik kan intuïtief voelen, wat hij gezegd moet hebben, ongeveer dit:

- 1°. dat het onttrekken aan de onderdelen der wapens van zoveel officieren en kader op zichzelf een nadeel is, daar de *aktief-dienenden* voor 'n groot deel (en in 't vervolg voor 'n nóg groter) onze jonge lichten moeten oefenen, en als leraren en onderwijzers bij de talloze opleidingen voor verschillende rangen moeten optreden, terwijl het *militie- en reserve-personeel* de encadrering van het veldleger moet blijven aanvullen;
- 2°. dat het formeren van een afzonderlijk onderdeel van allerlei wapens in Delft geen militair nut kan hebben, en misschien nog een staf van beroepsmilitairen zou eisen;
- 3°. dat, wanneer men het onder 2°. genoemde niet doet, ons verblijf in Delft een studieverlof zou zijn, en wij, wanneer er onverhoopt alarm mocht worden geblazen, niet tijdig present zouden kunnen zijn; dit geldt niet voor enkelen, die verlof hebben, maar voor een belangrijk aantal, dat ik op grond van het getal ingeschrevenen schat op 6 à 800 man; want dan komt het vraagstuk van het spoorwegvervoer-met-spoed erbij, terwijl het treinmaterieel dan juist ergens anders moet worden gebruikt.

Zo zijn er nog andere zaken, waarop ik niet nader mag ingaan. 't Is mij alleen erom te doen, door 't maken van enkele opmerkingen, hen te helpen, die zich een juist beeld van de zaak wensen te maken. Ik hoop, dat ik wederkerig ook nog eens iets mag lezen erover. Kom, gemobiliseerden, brengt uwe respektieve vulpennen in de aanslag!

Tenslotte zij me, zeer geachte Redactie, de volgende opmerking vergund: 't spijt me, in dit verslag, zoals wel meer voorkomt, zulke zinstorende druk- en stijlfouten te hebben gevonden. De titeldatum (1914) b.v. doet geen recente vraagstukken vermoeden, terwijl ik 't onbeleefd vind van de voorzitter, om dat ene C. C.-lid *niet* welkom te heten; of was dat tot straf, omdat juist dat lid wou spreken over de „wettelijke bescherming der ingenieurstitel” en „den chef der generalen staf”; zo ja, dan zendt mij zijn naam en adres, dan zal ik hem schrijven, dat hij met de vereenvoudigde spelling niet behoeft te struikelen over geslachten.

Zeer geachte Redactie, bij voorbaat mijn dank voor de plaatsing van dit stuk in 't S. W.; ik heb de eer te zijn,

Hoogachtend,
W. J. COUVÉE,
Stud. Scheik. Ing.
Afgevaardigde T. G. 1913/14.
Luitenant 2. II. 6. R. I.

Naar aanleiding van de opmerking over zinstorende druk- en stijlfouten van den geachten inzender, lijkt het ons wenschelijk het standpunt van de Redactie in deze duidelijk te maken.

Wij plaatsen een stuk precies zooals het door den schrijver wordt opgegeven. Slechts worden daarin die correcties gemaakt, welke beslist nodig zijn om de zin te kunnen lezen. In hoofdzaak beperkt zich dit tot komma's. Aangezien bijna iedere inzender er zijn bijzondere schrijfwijze op na houdt, die hij ook gehandhaafd wil zien is dit noodzakelijk.

Uitdrukkelijk moeten wij er dan ook op wijzen, dat de redactie in bedoeld stuk slechts verantwoordelijk is voor de volgende onjuistheid: 2e kolom, 6e regel van boven staat: „misschien”, men leze: „wier zaken.” REDACTIE.

De Internationale Bijeenkomst, welke van 7—10 April te 's-Gravenhage plaats had op uitnoodiging van den „Nederlandsche Anti-Oorlog Raad” en waar personen aanwezig waren uit 10 verschillende landen, heeft uitgevaardigd het volgende

MANIFEST.

Heel de wereld verlangt, dat de vrede, die op dezen vreeslijken oorlog moet volgen, een duurzaam karakter zal dragen. Dat verwachten niet alleen de oorlogvoerende volken, maar ook alle neutralen. Allen zijn zij getroffen door den oorlog, die een huiveringwekkend bewijs heeft gegeven van de solidariteit van belangen van heel het menselijk geslacht.

Zal de vrede duurzaam zijn, dan moeten de oorzaken worden aangetast, die tot den oorlog hebben geleid.

Waardoor werd deze wereldramp mogelijk? Verschil van meening kan bestaan over sommige der diepere oorzaken van het oorlogsgevaar, over het verband tusschen den oorlog en de inrichting der maatschappij, over de rol der rassenstrijd, over de onmiddellijke aanleiding tot dezen oorlog, over de verantwoordelijkheid van bepaalde personen. Maar sommige algemeene oorzaken staan boven allen twijfel.

Gebrek aan eerbied voor de vrijheid en de gelijke rechten der nationaliteiten deed de gedachte aan inmenging, desnoods met geweld, opkomen en prikkelde nationale hartstochten. Door de voortdurende ophitsing van een zekere gewetenlooze pers, tuk op sensatie en willig werktuig van de belangen der wapenindustrie, is de verstandhouding tusschen de volkeren vergiftigd, ten spijt van zoovele oprechte betuigingen van vredelievenden zin.

De expansiepolitiek, de daarmee samenhangende imperialistische stroomingen, de najverige jacht naar eigen afgesloten markten en koloniën, deden gevaarlijke vijandschappen ontstaan.

De politieke organisatie der wereld beantwoordt in geen deele meer aan de toenemende dooreenstrengeling van de belangen der volken. Ondanks allen voortgang van het volkenrecht zijn wij in een toestand van internationale anarchie blijven leven. Eerbied voor het Recht was nog ver van algemeen. Het werk der Vredesconferenties bleef onvoltooid. Er was geen bruikbare instelling tot beslechting van belangengeschillen.

Het stelsel der steeds toenemende bewapeningen, dat den vrede verzekeren zou, verwekte integendeel een atmosfeer van wantrouwen en vijandschap; het leidde er vanzelf toe deze bewapeningen te gaan gebruiken om den tegenstander neer te slaan, om den voorspoed van den handelsconcurrent te vernietigen. De voorstelling vatte post, dat oorlog onvermijdelijk was; daarmee was de weerstand tegen de groepen, die naar oorlog dreven, verlamd.

Het evenwicht der machten als grondgedachte van het stelsel der Europeesche politiek heeft niet alleen den vrede niet kunnen verzekeren, maar integendeel den najver geprikkeld en van iedere plaatselijke botsing een ernstig gevaar voor den wereldvrede gemaakt. In het duister der diplomatie en der geheime verdragen werd de spanning al meer ondraaglijk.

Aan dat alles moet een eind worden gemaakt. Bij den vrede, die dezen oorlog beëindigen zal, is daarvoor de gelegenheid, die misschien nimmer wederkeert.

De verzekering van een duurzamen vrede en het leggen van nieuwe grondslagen voor de wereldpolitiek raakt de gansche menschheid. Daarom moet in aansluiting aan de vredesonderhandelingen, die meer bijzonder den oorlogvoerende staten aangaan, een Wereld-Congres, de „Derde Haagsche Vredesconferentie”, bijeenkomen. Maar méér moet er geschieden. De tijd is nu gekomen, dat ook de volken een woord moeten medespreken. De buitenlandsche politiek moet niet langer het uitsluitend domein zijn van een kleinen kring van beroepsdiplomaten, een stelsel dat thans op volslagen mislukking uitliep. Nieuwe banen moeten worden betreden; nieuwe krachten moeten worden te hulp geroepen.

Onze roepstem gaat uit tot allen, zonder onderscheid van nationaliteit, godsdienst, partij of maatschappelijke positie. De politieke en geestelijke leiders der volken, die tegen nieuwe aanranding onzer beschaving te waken hebben, de mannen van den vreedzamen arbeid en de werkers in internationale organisaties, die de vrucht van hun moeizaam streven met redelooze vernietiging bedreigd zien, de vrouwen, op wier toenemenden invloed de vrede nieuwe hoop mag bouwen, de massa's, die niet weer opnieuw ter slachting, ten doode, gevoerd willen worden, — allen moeten de handen ineenslaan, want aller belang is één.

Als grondslag voor gemeenschappelijke actie wordt het volgend program aangeboden. Het bevat het minimum van wat bereikt behoort te worden. Het zal deels door de wetgeving van ieder land moeten worden verwezenlijkt. Zal inderdaad een nieuwe periode aanbreeken na de mislukking der oude politiek, dan moet bovendien een andere gezindheid de gemoederen gaan beheerschen; alleen dan zal de letter van het program levend worden.

Dit is de taak, waartoe thans de geheele beschaafde wereld wordt geroepen.

MINIMUM-PROGRAM.

1. Geen annexatie of overgang van grondgebied tegen de belangen en wenschen der bevolking, wier goedkeuring, waar dit kan, door volksstemming of op andere wijze moet worden gevraagd.

Rechtsgelijkheid, godsdienstvrijheid en taalvrijheid, door iederen Staat gewaarborgd aan alle nationaliteiten binnen zijn gebied.

2. In alle koloniën, protectoraten en sferen van invloed vrijheid van handel of althans gelijke behandeling van alle nationaliteiten, krachtens internationale overeenkomst.

3. Krachtige ontwikkeling van het werk der Vredesconferenties ter organisatie van de vreedzame gemeenschap der Staten.

Vaste organisatie van de Vredesconferentie met geregelde samenkomsten.

Algemeen verplichte onderwerping van internationale geschillen aan een behandeling ter vreedzame oplossing. Daartoe worde, naast het bestaande Hof van Arbitrage, in het leven geroepen a) een werkelijk permanent internationale Raad van Onderzoek en Bemiddeling. De Staten verplichten zich in gemeen overleg op te treden — diplomatiek, economisch of militair — ingeval een Staat militaire maatregelen mocht nemen in plaats van een geschil aan rechterlijke beslissing te onderwerpen of de tusschenkomst van den Raad van Onderzoek en Bemiddeling in te roepen.

4. Vermindering van bewapening krachtens internationale overeenkomst. Ter bevordering van dit doel, mede afschaffing van het zee-buitrecht en verzekering van de vrijheid der zee.

5. Medezeggenschap van de volksvertegenwoordigingen in de buitenlandsche staatkunde.

Nietigheid van geheime verdragen.

Personen van verschillende nationaliteiten, zoowel uit oorlogvoerende als uit neutrale landen hebben eenstemmig tot bovenstaand Manifest en Minimum-Program besloten.

Aldus blijkt, hoe in alle landen leeft eenzelfde verlangen naar een duurzamen vrede en hoe daarvoor door allen dezelfde grondslagen noodzakelijk worden geacht.

De „Nederlandsche Anti-Oorlog Raad”, wiens eigen Programma in wezen volkomen gelijk is aan dit internationaal vastgestelde, heeft kunnen bereiken, dat niet een dergelijke internationale overeenstemming is verkregen, maar tevens dat een internationale band is gevormd tusschen de voorstanders van een duurzamen vrede.

Aan den „Nederlandsche Anti-Oorlog Raad” is nu de leiding opgedragen van deze „Centrale Organisatie voor een Duurzamen Vrede”.

Dit is een groote verantwoordelijkheid, waarom deze Raad een hernieuwd beroep doet op het geheele Nederlandsche Volk.

Het Bestuur van den „Nederlandsche Anti-Oorlog Raad”:

Mr. H. C. DRESSELHUYS, Secretaris-Generaal bij het Departement van Justitie, Voorzitter.

J. H. SCHAPER, Lid der Tweede Kamer, Onder-Voorzitter.

Mevr. W. ASSER—THORBECKE, Penningmeesteres.
Oosteinde 1, Amsterdam.

Prof. Dr. D. VAN EMBDEN, Hoogleraar in de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit te Amsterdam.

Mr. Dr. D. A. P. N. KOOLEN, Lid der Tweede Kamer.

Mr. V. H. RUTGERS, Lid der Tweede Kamer.

Jhr. Mr. Dr. B. DE JONG VAN BEEK EN DONK,
Secretaris, Theresiastraat 51, 's-Gravenhage.

Jaarverslag der Handelingen van de Centrale Commissie, over het jaar 1914.

Algemeene Beschouwingen.

Gedurende het laatste half jaar zijn, met het oog op de tijdsomstandigheden, waardoor een groot aantal bestuursleden van vakverenigingen door hun militaire plichten verhinderd waren hunne functies te Delft waar te nemen, geen vergaderingen der Centrale Commissie gehouden en werden de loopende zaken behartigd door den secretaris.

Hierdoor is te verklaren dat de werkzaamheden in 1914 minder vele waren dan andere jaren.

Algemeene Handelingen.

Zooals reeds in het Jaarverslag over 1913 werd gezegd, kwam de brochure over de studie aan de T. H. in den loop van het jaar 1914 gereed. Deze brochure, door de Handleidingen-Vereeniging uitgegeven, werd, behalve aan de directeuren van inrichtingen van Middelbaar Onderwijs, ook aan de voornaamste couranten (ter bespreking), vereenigingen op technisch gebied en bibliotheken verzonden.

Een onderwerp dat in het afgelopen jaar de gemoederen in de ingenieurswereld in beroering heeft gebracht, is de kwestie van de wettelijke bescherming van den ingenieurstitel.

Ook de C. C. heeft zich hiermede bezig gehouden.

Uit een onderhoud met het Bestuur van de Vereeniging van Delftsche Ingenieurs, bleek dat een wettelijke bescherming van den ingenieurstitel wel niet bereikt zou kunnen worden langs den weg van een request aan de Regeering, aangezien de Ver. v. D. Ing. dit al herhaaldelijk gepoogd had, echter steeds zonder resultaat.

De bescherming van den ingenieurstitel stuit n.l. op het bezwaar dat in Nederland geen enkele titel beschermd is, wél de uitoefening van een beroep.

De Vereen. v. D. Ing. stelde daarom een andere weg voor, n.l. een verzoek aan de regeering te richten vanwege den Senaat der T. H. met bijschrift van het College van Curatoren en de Vereeniging van Delftsche Ingenieurs, om in officiële stukken achter den naam van een Delftsch Ingenieur, initialen te plaatsen, waaruit duidelijk blijken zou dat de ingenieur te Delft zijn opleiding heeft ontvangen.

Aan den Rector-Magnificus werd een schrijven betreffende dit voorstel gericht, waarin de titel Delftsch Civiel Ingenieur, enz., afgekort D. C. I. enz., werd voorgesteld.

Door de C. C. is overwogen het zenden van een request inzake de overplaatsing der gemobiliseerde studenten aan de T. H. naar Delft. Besloten werd tenslotte, geen actie in deze, op touw te zetten.

Aan de Prof. Van Blom en Valckenier Kips werd gevraagd de exameneischen voor de Candidaats-examens. Deze zijn uitvoerig in het S. W. van 28 Mei medegedeeld.

18 Februari trad de heer J. B. Evers af als voorzitter en werd in diens plaats gekozen de heer J. Ph. Tollenaar.

De samenstelling der C. C. was toen als volgt:

J. Ph. Tollenaar,	President.
F. D. Pigeaud,	Afgevaardigde „E. T. V.”, Secretaris-Penningmeester.
Ph. C. Brunting,	Afgevaardigde „Leeghwater.”
V. L. de Lannoy,	Civiele afgev. „Pract. Studie.”
P. H. N. Briët,	Bouwk. afgev. „Pract. Studie.”
A. J. R. Cornelissen,	Afgevaardigde „Mijnb. Vereen.”
W. P. van Zon,	„ „William Froude.”
W. J. Couvée,	„ „Technol. Gezelsch.”
W. Maas Geesteranus,	„ „Handl. Vereen.”

13 April werd de heer Maas Geesteranus door den heer W. van Rijswijk vervangen, terwijl na de Kerstvacantie de samenstelling was als volgt:

J. J. van den Broek,	President.
J. Weijland,	Afgevaardigde „E. T. V.” Secretaris-Penningmeester.
J. Verschoor,	Afgevaardigde „Leeghwater.”
W. H. B. van Dunné,	Civ. afgev. „Pract. Studie.”
C. B. Posthumes Meijjes,	Bouwk. afgev. „Pract. Studie.”
M. C. Kort,	Afgevaard. „Mijnb. Vereen.”
E. J. Wijers Azn.,	„ „William Froude.”
W. van Lookeren Campagne,	„ „Techn. Gezelsch.”
J. Muijsken,	„ „Handl. Vereen.”

Civiele en Bouwkundige Handelingen.

De Civiele afgevaardigde had een onderhoud met Prof. Weys betreffende de exameneischen voor irrigatie, welke medegedeeld zijn in het S. W. van 28 Mei.

Prof. Klopper deelde mede dat het zijn voornemen is, dat zij, die het college mechanica B, hebben gevolgd, na afloop der cursus een tentamen zullen kunnen afleggen ter verkrijging van vrijstelling van dit vak bij het eerste gedeelte van het Candidaats-examen.

Werktuigkundige, Scheepsbouwkundige en Electrotechnische Handelingen.

De werktuigkundige afgevaardigde had een onderhoud met Prof. De Vooys betreffende diens exameneischen.

De resultaten werden in het S. W. van 12 Februari gepubliceerd.

Verder hadden de voorzitter van Leeghwater en de Werktuigk. afgevaardigde naar de C. C., een onderhoud met Prof. Dijkhoorn naar aanleiding van een tentamen wateropvoerwerktuigen en turbines. Het tentamen zal desgewenscht ook afgenomen worden onmiddellijk na de Paaschvacantie en vrijstelling geven voor het mondeling examen over deze onderwerpen.

Scheikundige Handelingen.

Klachten over de onhoudbare toestand der zuurkasten op het technisch-chemisch-laboratorium hadden tengevolge dat een request aan de Curatoren werd gezonden, waarop antwoord werd ontvangen dat de benodigde gelden voor de vernieuwing waren gevoteerd in de aanbesteding voor het onderhoud der gebouwen.

Naar aanleiding van klachten over de onvoldoende waterleidingdruk in het organisch laboratorium, had de scheikundige afgevaardigde hierover een onderhoud met Prof. Böeseken.

Z. H. G. deelde mede, dat hij zelf al eenige jaren Curatoren in zijn rapport op deze misstand wijst, maar dat de verbetering wel zal moeten wachten tot de nieuwe gebouwen gereed zijn.

De Secretaris,

J. WEIJLAND.

KASVERSLAG OVER 1914.

Inkomsten.

In kas op 9 Februari 1914	f 46,68
Bijdrage „Handl. Vereeniging”	7,77
„ „Leeghwater”	9,68
„ „Mijnb. Vereeniging”	3,40
„ „E. T. V.”	5,68
„ „Techn. Gezelschap”	10,—
„ „Pract. Studie”	15,92

Totaal f 99,13

Uitgaven.

Correspond. kosten	f 6,29
Typen van Circulaires	1,—
Rekening Waltman	23,83
Bijdrage D. S. V. K.	50,—
Kassaldo 1914	18,01

Totaal f 99,13

BEGROOTING OVER 1915.

Correspondentie	f 18,—
Bediening	5,—
Typen	5,—
Circulaires aan Nieuw-Inggeschrevenen	10,—

Totaal f 38,—

Technische Hoogeschool.

Afdeeling der Weg- en Waterbouwkunde.

De Voorzitter van de Afdeeling der Weg- en Waterbouwkunde van de Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan het Ingenieurs-examen voor Civiel-ingenieur, dat zal worden afgenomen in Juni 1915, zich hiervoor schriftelijk hebben aan te melden bij den Secretaris der Afdeeling, Prof. J. Klopper, vóór den 20 Mei 1915, onder overlegging van het Candidaats-diploma.

Formulieren voor de aanmelding zijn verkrijgbaar in de Technische Boekhandel van J. Waltman Jr. te Delft.

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Mei 1915, No. 4769/4, Afdeeling O., is voor het tijdvak van 1 Mei tot en met 31 December 1915 benoemd tot stoker in het gebouw voor werktuigbouwkunde, scheepsbouwkunde en mechanische technologie aan de Technische Hoogeschool te Delft, H. Louwe te Brielle.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Mei 1915, No. 6239, Afdeeling O., is, te rekenen van 1 Mei 1915, aan R. Loman, c. i., op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de waterbouwkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft.

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Mei 1915, No. 4769/2, Afdeeling O., is voor het tijdvak van 1 Mei tot en met 31 Augustus 1915 benoemd tot assistent voor de scheikundige technologie aan de Technische Hoogeschool te Delft, E. J. de Veer.

Mededeelingen.

Verantwoording van de collecte voor het Kon. Nat. Steun-Comité.

Opbrengst van 29 en 30 April. f 8,57
J. ROTGANS.

Indien de resultaten de volgende week weer beneden de f 10,— blijven, zullen we de inzameling niet voort zetten.

Agenda.

DEN HAAG.

Vrijdag 7 Mei. Theater-Verkade: Die Haghespelers: „Totok en Indo”; 8¹/₄ uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 7 Mei. Groote Schouwburg: Rott. Tooneelgezelschap: „'t Verstand wikt, 't Hart beschikt”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Gemeubileerde Kamers TE HUUR.

Adres: Heerenstraat 7, Rijswijk (Z.-H.).

H. H. STUDENTEN.

Tegen September NETTE GEMEUBILEERDE
ZIT- EN SLAAPKAMERS
TE HUUR AANGEBODEN.

Adres PHOENIXSTRAAT 56.

OUDE DELFT 120 - DELFT.

Uitzending van Diners. Levering van Schotels.

1 portie NASSI-GORENG f 0,50.

1 JACHTSCHOTEL. . . . f 0,50.

DINERS vanaf f 0,60.

Aanbevelend,

Oude Delft 120 : Chr. F. RÜTER.

SCHOUWBURG-VEREENIGING DORDRECHT.

VOORSTELLING

door de

Amsterd. Studenten-Tooneelvereniging
ten voordeele van het

Plaatselijk Steun-Comité te Dordrecht,

OP ZATERDAG 8 MEI 1915,

„Vrienden van Ons”.

Blijspel in 4 bedrijven van VICTORIEN SARDOU.

Aanvang acht uur.

TOEGANGSPRIJS f 2,—.

Firma A. HOOGENDIJK Jzn., Vlaardingen.

De laatste jaren betrokken enkele der Nederl. Studenten-Societeiten van onze firma de onderstaande merken.

Roode en Witte Portwijn, No. 1 en No. 2,
(echte Douro-wijn).

Oude Genever, (het bekende merk: „De Baviaan”).

Champagne „Queen”. (Demi sec en Dry Engelsch type)

Pale Sherry No. 21.

Morellen op Brandewijn.

Groene Peppermint, (fijne, pittige dessert likeur.)

Bordeaux Wijnen, (zeer lichte en zwaardere tafelvijn.)

UIT ONZE STERELISATIE-INRICHTING.

BRAADHOEN in gelei (chicken in Yelly), FAZANT en LIJSTERS gesteriliseerd in blikken à 1 en 2 Kilo's Bruto. (Bij opening onmiddellijk voor het gebruik gereed als koude schotel). HAM en CHICKEN in glazen potten.

VOLLEDIGE PRIJSCOURANTEN WORDEN GAARNE TOEGEZONDEN.

Onze BODEGA'S „OPORTO” zijn gevestigd te AMSTERDAM, Damrak 92, te ROTTERDAM, Plan C en te 's GRAVENHAGE, Hoogstraat 38.